



## Läheisten tuen ja avun laiminlyönti julkisella sektorilla tulee kalliiksi

Huumeita käyttävien läheisten toimintakyky heikkenee, koska he joutuvat läheisinä kohtaamaan samoja huume maailman ilmiöitä kuin huumeita käyttäväkin, muistuttaa Irti Huumeista ry:n toiminnanjohtaja **Mirka Vainikka**. Tutkimusten mukaan huumeita käyttävän aiheuttamat ongelmat koskettavat ainakin kuutta henkilöä hänen lähipiirissään. Vainikka tähdentää, että päihteitä käyttävien läheiset putoavat palvelujen väliin, mikä maksaa yksilölle sekä yhteiskunnalle moninkertaisesti verrattuna siihen, että turvaverkko ottaisi läheisistä kopin ja ehkäisisi isoja terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia.

Läheisten hyvinvoinnissa ja jaksamisesta muistutetaan Läheistenpäivänä 5. toukokuuta tunnuksella Huolehdi myös itsestäsi <3. Vuodesta 2020 vietetty Läheistenpäivä nostaa esille päihteitä käyttävien läheiset, heidän jaksamisensa, terveytensä ja palvelutarpeensa.

– Läheisen problematiikkaa ymmärretään huonosti peruspalveluissa. Terveyden- ja sosiaalialan koulutuksissa tulee muistaa myös läheisten palvelutarpeet ja tunnistaa heidän tilanteensa. Valitettavan usein huumeita käyttävän läheisen tilanne unohdetaan, kun hän hakee apua ja tukea huumeita käyttävälle. Läheiseltä ei edes kysytä, kuinka hän voi, Vainikka kertoo ja vertaa tilannetta muutaman vuosikymmenen takaiseen neuvolaan, jolloin äidiltä kysyttiin kuulumiset, mutta isä unohdettiin.

Monin paikoin läheisille ei ole tarjolla lainkaan julkisia palveluja. Vainikan mukaan peruspalveluista pitäisi saada tukea ja apua huumeita käyttävän koko perheelle.

– Myös läheinen on kriisissä ja hän tarvitsee tukea. Kuntien ja hyvinvointialueiden on syytä korjata läheisten palvelut kuntoon, jotta pitkiltä sairauslomilta ja työkyvyttömyyseläkkeiltä vältytään, Vainikka painottaa.

Valtiovan tulee Vainikan mukaan huolehtia läheisten asemasta siten, että päihde- ja mielenterveyslain uudistamisessa kirjataan läheisten asema ja palvelut selkeästi.

Keto-Huovisen mukaan myös päihdeongelmaisen tahdonvastaisen hoidon saamista tulee helpottaa. ”Vaikka päihteiden käyttö olisi henkilölle itselleen esim. sairauden vuoksi hengenvaarallista, tahdonvastaiseen hoitoon määrääminen on tehty todella hankalaksi.” Potilaan määräämisen tahdonvastaiseen hoitoon tulisi olla helpompaa, jos se katsotaan hoidon tarpeen arvioinnissa parhaaksi vaihtoehdoksi. Keto-Huovinen huomauttaa myös, että päihdesairaus ei saa olla este siihen liittyvien tai jopa siihen altistavien mielenterveysongelman hoitamiseksi.

– Tärkeää on kehittää päihdeillä oireilevien nuorten kuntoutusta sekä helpottaa kaikkien päihderiippuvaisten hoitoon pääsyä. Hoitotakuu tarvitaan nyt, Vainikka sanoo.

### Lisätietoja:

Mirka Vainikka  
toiminnanjohtaja, Irti Huumeista ry  
puh. 0400 937 128  
[mirka.vainikka@irtihuumeista.fi](mailto:mirka.vainikka@irtihuumeista.fi)